

POLITIK FOR ANSVARLIG FORSKNING

INDHOLD

05

1. Principper for god videnskabelig praksis,
videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis

05

2. Standarder for ansvarlig forskning

09

3. vejledning

09

4. IBAs udvalg for god videnskabelig praksis:
Praksisudvalget

10

5. Gode råd til forskningsarbejdet

10

6. Regler og vejledninger

INDLEDNING

IBA Kolding Erhvervsakademi ønsker den højeste kvalitet og troværdighed i alle vores forskningsaktiviteter.

Derfor har IBA formelt tilsluttet sig Den danske kodeks for integritet i forskning (Danish Code of Conduct for Research Integrity) og tilslutter sig dermed gældende internationale og nationale retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis¹.

IBA har i samarbejde med Erhvervsakademi Zealand² udarbejdet og vedtaget nærværende fælles politik med retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis, som har til formål:

- at fremme god videnskabelig praksis
- at forebygge, at der sker fejl på baggrund af manglende viden eller kendskab til gældende regler om god videnskabelig praksis

Retningslinjerne er gældende for alle forskningsaktive medarbejdere ansat på IBA.

Indholdet er:

1. Principper for god videnskabelig praksis og videnskabelig uredelighed
2. Fælles standarder for ansvarlig forskningspraksis på IBA
3. Råd og vejledning
4. IBA Praksisudvalg
5. Gode råd
6. Regler og vejledninger

¹ med stor inspiration fra "Politik for ansvarlig forskning på Metropol" af 23. februar 2015 redigeret 16. oktober 2017

² The European Code of Conduct for Research Integrity (2011), The Singapore Statement on Research Integrity (2010), The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations (2013)

1. PRINCIPPER FOR GOD VIDENSKABELIG PRAKSIS, VIDENSKABELIG UREDELIGHED OG TVIVLSOM FORSKNINGSPRAKSIS

God videnskabelig praksis er en betegnelse for de normer, der gælder for udfoldelse af videnskabelig virksomhed. Disse normer udvikles løbende inden for de enkelte videnskaber.

Alle, der medvirker til forskning på IBA, skal efterleve de basale principper, der ligger til grund for al forskning. Det drejer sig om principper som ærlighed, åbenhed, ansvarlighed, gennemsigtighed, objektivitet, upartiskhed, fairness og ansvarlig omgang med betroede midler og ressourcer.

- Fabrikering: Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.
- Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale, udstyr eller processer samt ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende.
- Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kredit.

Tvivlsom forskningspraksis er defineret som:

*"Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning."*³

IBA indrapporterer årligt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed vedr. evt. tilfælde af tvivlsom forskningspraksis, samt hvordan akademiet har arbejdet med emnet i året.

2. STANDARDER FOR ANSVARLIG FORSKNING

Standarder for ansvarlig forskning på IBA støtter den enkelte forsker og -gruppe i at igangsætte, gennemføre og afslutte et forskningsprojekt gennemskueligt og troværdigt.

Standarderne gennemgås i det efterfølgende.

2.1 Planlægning og udførelse

Omhyggelig planlægning og udførelse af forskning er vigtige forudsætninger for ansvarlig gennemførelse, og dermed afgørende for at sikre en gennemsigtig og troværdig forskning³.

På IBA indebærer dette, at:

- Den enkelte forsker eller -gruppe er forpligtet til at redegøre for design og gennemførelse af den planlagte forskning i en forskningsprotokol eller projektbeskrivelse.
- Forskningen skal dokumenteres i overensstemmelse med praksis på området for forskningen f.eks. ved journalføring, logbøger, tidsskrifter eller lignende praksis
- Forskerne skal sikre, at national lovgivning og evt. anmeldelsesforpligtelser overholdes
- Forskerne ikke indgår aftaler med eksterne, der begrænser deres adgang til egne data og deres evne til at analysere og offentliggøre disse data uafhængigt, medmindre sådanne adgangsbegrænsninger kan begrundes med særlige omstændigheder. Det skal godkendes af hele styregruppen, evt. under vejledning fra Praksisudvalget.

³ Den Danske Kodeks for Integritet i Forskning, side 20 linje 5

2.2 Datahåndtering

Korrekt forvaltning af primære materialer og data sikrer en troværdig og gennemsigtig forskning⁴. Der er materiale som f.eks. noter, interviews, tekster, litteratur, digitale ubearbejdede data, optagelser, biologiske materialer etc., der danner grundlag for forskningen⁵.

På IBA indebærer dette, at:

- Alt primær materiale og afledte data skal opbevares på medier stillet til rådighed af IBA fx servere, arkiver og lignende. Aldrig på private telefoner, tablets eller andre elektroniske medier. Der skal tages online backup af alt materiale.
- Alt primær materiale opbevares i en periode på mindst fem år fra datoen for offentliggørelsesdatoen.
- Alt primært materiale og afledte data fra forskning, tilhører IBA og kan kun fjernes eller overdrages til tredje-part af medarbejderen eller udnyttes ved anden institution efter skriftlig aftale med IBA. Kontakt i givet fald FUI.

Det er de respektive forskere, der er ansvarlige for korrekt opbevaring af deres primære materialer og data. Vedr. GDPR, henvises til eksterne beskrivelser som fx på <https://www.datatilsynet.dk/emner/forskning-og-statistik/generelt-om-forskning-og-statistik>; <https://www.sikkerhed.aau.dk/gdpr/forskere/> eller GDPR lovgivningen generelt (GDPR). IBA har adgang til en ekstern DPO – kontakt FUI afdelingen for specifikke spørgsmål.

I tvivlstilfælde, kontakt da uden ophold FUI afdelingen.

2.3 Anmeldelsespligt til Rigsarkivet

Jævnfør BEK nr 514 af 20/04/2020 " Bekendtgørelse om anmeldelse af digitale forskningsdata skabt af statslige myndigheder" er IBA forpligtet til at anmelde forskningsdata.

IBA vurderer hvert forskningsprojekt for sig ud fra følgende retningslinjer:

- Under ph.d.-niveau: udført af en medarbejder uden ph.d.-kompetencer
- Over ph.d.-niveau: udført af en medarbejder med docent og/eller phd kompetencer – samt hvis et videnprodukt baseret på en forskningsaktivitet udført på akademiet uanset niveau er antaget enten på en peer-reviewed conference eller i en peer reviewed publikation på autoritetslisterne
- Dersom der er en anden videninstitution involveret i et projekt, vil det være den institution, der er højest i økosystemet der har anmeldelsespligten og laver en vurdering (dvs. professionshøjskoler og universiteter i Danmark)

2.4 Publicering og formidling

Publicering og anden kommunikation er en afgørende forudsætning for at gennemgå, evaluere og diskutere de opnåede forskningsresultater. Forskerne har ret og pligt til at formidle deres resultater til forskersamfundet, til professionelle udøvere, og til samfundet som helhed⁶.

Offentliggørelse er processen med at rapportere forskning og forskningsresultater til forskningsverdenen gennem artikler, rapporter mv i tidsskrifter, fagtidsskrifter eller andre akademiske medier.

Kommunikation er den brede formidling af information til samfundet som helhed i enhver form for medie⁷.

⁴ JF IBA IT Politik (se Personalehåndbogen)

⁵ Danish Code of Conduct, side 9.

⁶ Danish Code of Conduct, side 10.

⁷ Do

På IBA indebærer dette, at:

- Forskningsresultater formidles på en ærlig, gennemsigtig og præcis måde
- Offentliggørelse af de samme resultater i mere end én publikation må kun ske under særlige, forklarede og fuldt beskrevne omstændigheder
- Ved genanvendelse af primære materialer, data, fortolkninger eller resultater skal dette oplyses
- Ved brug af andres forskeres arbejde i en publikation, skal der indføres passende og præcise henvisninger til et sådant arbejde
- Forskerne er ansvarlig for, at undladelse af forskningsresultater er berettiget og dokumenteret, og at data, der anvendes i publikationen er pålidelige
- Forskere, der fungerer som bedømmere og redaktører bør udføre deres review og redaktionelle forpligtelser på en ærlig og saglig måde.

2.5 Forfatterskab

Forfatterskab har en betydelig faglig, social og økonomisk betydning, da det spiller en afgørende rolle i vurderingen og anerkendelsen af den enkelte forsker og dennes forskning.

Fair tilskrivning af forfatterskab – og passende anerkendelse af bidrag, der ikke opfylder kriterierne for forfatter-skab – bidrager til gennemsigtighed og troværdighed af forskningen, og er således et centralt krav i at opretholde ansvarlig udførelse af forskning⁸.

På IBA indebærer dette, at:

- Alle ansatte på IBA ved angivelse af forfatterskab, medforfatterskab og ansvar følger de retningslinjer, der er nedfældet i Danish Code of Conduct, herunder Vancouver⁹ retningslinjerne, der angiver følgende betingelser, som skal være opfyldt for at opnå ret til (med)forfatterskab.

Forfatteren skal:

1. Have ydet væsentligt bidrag til den skabende proces, sædvanligvis inden for mere end et af følgende elementer: Idé, planlægning, eksperimentelt arbejde, indsamling af kliniske eller epidemiologiske data, dataanalyse og fortolkning og
2. Have ydet bidrag til udarbejdelse af den endelige artikel ved deltagelse i udfærdigelse af manuskriptudkast og/eller gennem kritisk revision, der har betydning for artiklens fremtræden (intellektuelle indhold) og
3. Skriftlig have godkendt den endelige version af manuskriptet, der skal offentliggøres og
4. Have indgået aftale om at stå til regnskab for alle aspekter af arbejdet i at sikre, at spørgsmål relateret til nøjagtigheden eller integriteten af enhver del af arbejdet er behørigt undersøgt og løst.

Alle, der er udpeget som forfattere, skal opfylde alle fire kriterier ovenfor. Det anses for at være god videnskabelig praksis, at alle personer, der opfylder betingelserne, anerkendes som forfattere på videnskabelige publikationer.

⁸ Danish Code of Conduct, side 11.

⁹ ICMJ "Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: Writing and editing for biomedical publications"; december 2016, jf. <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>

2.2 Datahåndtering

KForskning er i stigende grad et samarbejde, som involverer forskere fra forskellige fagområder, institutioner og lande. Forskellige kulturer og opfattelser af, hvad ansvarlig forskning er, kan være en udfordring, hvorfor det er vigtigt med en fælles forståelse af og rammer for, hvad ansvarlig forskning er¹⁰.

- På IBA indebærer dette, at:
- Der skal være tydelighed omkring principper, procedurer, pligter og ansvar, der relaterer sig til ansvarlig forskning i et forskningssamarbejde.
 - Samarbejdsaftaler og kontrakter med eksterne partnere skal som minimum regulere partnernes forpligtelser, organisering og beslutningsprocedure, økonomi, rettigheder og pligter, spørgsmål om fortrolighed, retten til forskningsmæssig udnyttelse af resultater og viden, publicering og forfatterrækkefølgen, håndtering af tvister og procedure for løsning af sådanne.

IBAs FUI afdeling vejleder i den konkrete situation.

2.7 Interessekonflikter

Udførelse af ansvarlig forskning indebærer, at alle potentielle interessekonflikter tydeliggøres¹¹.

- På IBA indebærer dette, at:
- Alle involverede parter i den pågældende forskningsaktivitet skal oplyse om eventuelle interessekonflikter.
 - Bedømmere af forskning, der har en interessekonflikt, skal trække sig fra enhver indblanding i processen.
 - Alle involverede parter i den pågældende forskningsaktivitet har et fælles ansvar for håndtering spørgsmål vedrørende interessekonflikter.
 - Der skal være tydelighed omkring principper, procedurer, pligter og ansvar, der relaterer sig til ansvarlig forskning i et forskningssamarbejde.
 - Såfremt der er mistanke om en interessekonflikt, indberettes mistanken til IBAs udvalg for god videnskabelig praksis (Praksisudvalget).

3. VEJLEDNING

På IBA er en kultur med en ansvarlig forskningspraksis gennem alle forskningens faser et grundlæggende element, som er med til at sikre høj kvalitet og integritet i forskningen.

- På IBA understøttes dette af, at:
- Forskere og øvrige involverede parter i en forskningsaktivitet kan få uafhængig og fortrolig vejledning om ansvarlig forskningspraksis hos FUI afdelingen.
 - Der er orienteret om politikken for ansvarlig forskning på IBA via intranet eller tilsvarende.
 - Der er udarbejdet notater og vejledninger til understøttelse af forskernes arbejde, herunder planlægning og gennemførelse af forskningsprojekter, herunder N315 og IBAs retningslinjer for etik i forskningsprojekter.

4. IBAS UDVALG FOR GOD VIDENSKABELIG PRAKSIS: PRAKSISUDVALGET

På IBA er en kultur med en ansvarlig forskningspraksis gennem alle forskningens faser et grundlæggende element, som er med til at sikre høj kvalitet og integritet i forskningen.

- På IBA understøttes dette af, at:
- Forskere og øvrige involverede parter i en forskningsaktivitet kan få uafhængig og fortrolig vejledning om ansvarlig forskningspraksis hos FUI afdelingen.
 - Der er orienteret om politikken for ansvarlig forskning på IBA via intranet eller tilsvarende.
 - Der er udarbejdet notater og vejledninger til understøttelse af forskernes arbejde, herunder planlægning og gennemførelse af forskningsprojekter, herunder N315 og IBAs retningslinjer for etik i forskningsprojekter.

Udvalget for god videnskabelig praksis på IBA har til opgave at behandle spørgsmål om og tvivlstilfælde vedrørende god videnskabelig praksis.

Praksisudvalget er et ad hoc-udvalg, som nedsættes af Direktionen efter behov. Udvalget kan have interne og eksterne medlemmer og kan som led i sagernes behandling indhente ekspertbistand fra eksternt hold efter konkret behov.

- Praksisudvalget har til opgave at:
- Bidrage til at klargøre de eksisterende normer for god videnskabelig praksis i aktuelle sager.
 - Behandle anmeldelser vedrørende videnskabelig uredelighed og andre brud på ansvarlig forskningspraksis, som ikke er så vidtgående, at der er tale om egentlig videnskabelig uredelighed. Sidstnævnte hører under Nævnet for Videnskabelig Uredelighed¹².
 - Indgive anmeldelse til nævnet, hvis der er begrundet mistanke om, at der i en konkret sag foreligger videnskabelig uredelighed.
 - Afgive indstilling om konkrete sager, som ikke hører under nævnet, jf. ovenfor

¹⁰ Danish Code of Conduct, side 14

¹¹ Danish Code of Conduct, side 15

¹² <https://ufm.dk/forskning-og-innovation/rad-og-udvalg/Naevnet-for-Videnskabelig-Uredelighedelighed>

En sag kan rejses for Praksisudvalget ved, at der indgives en skriftlig klage til Videnchefen. Ansatte på IBA kan også selv skriftligt anmode om at få en sag behandlet for at blive rensat for verserende rygter om, at man skulle have handlet på en måde, som er i strid med god videnskabelig praksis. I begge tilfælde har Videnchefen pligt til

- at påse, at anmeldelser om videnskabelig uredelighed indeholder oplysninger om 1) det videnskabelige produkt, der er genstand for anmeldelsen, 2) den eller de forskere, som anmeldelsen vedrører, 3) de påstande om videnskabelig uredelighed, der fremsættes, og 4) begrundelsen for de fremsatte påstande om videnskabelig uredelighed.
- at orientere Direktionen om sagen, herunder indstillet om der skal nedsættes et praksisudvalg og med hvilke sammensætning af medlemmer.

Enhver undersøgelse af en påstand eller mistanke om brud på ansvarlig forskningspraksis skal være upartisk, tilbundsgående og retfærdig.

5. GODE RÅD TIL FORSKNING SARBEJDET

- Opbevar data, så de kan genfindes efter publicering.
- Aftal arbejds- og rettighedsfordeling ved gennemførelse af fælles forskning.
- Sørg for, at forventninger løbende afstemmes ved forskningssamarbejde; især vedrørende publicering.
- Vær opmærksom på Vancouver-reglerne i forbindelse med publicering.
- Vær opmærksom på særlige indmeldelsesforpligtelser, fx ved følsomme persondata, udenlandske fonde, sundhedsvidenskabelige og biologiske data, projekter med sårbare grupper, fx børn
- Vær opmærksom på særlige krav i forbindelse med registrering af personfølsomme data.
- Vær omhyggelig med kildeangivelser og undgå enhver form for plagiering.
- Vær åben om og oplys proaktivt om mulige interessekonflikter.
- Husk at anerkende dem, der har bidraget økonomisk eller praktisk, og husk de skal spørges først.
- Husk at inddrage samarbejdspartnere ved en bredere formidling af resultater.
- Vær opmærksom på at overholde bevillingsbetingelser fra fonde m.v.

6. REGLER OG VEJLEDNINGER

- Lov om videnskabelig uredelighed m.v. LOV nr 383 af 26/04/2017, <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=188780>
- <http://ufm.dk/publikationer/2009/vejledninger-i-god-videnskabelig-praksis-med-saerlig-fokus-paa-sundhedsvidenskab-naturvidenskab-og-teknisk-videnskab>
- International Committee of Medical Journal Editors: "Vancouver-reglerne" eller "Uniform Requirements", december 2016, <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf>
- Danish Code of Conduct for Research Integrity, <http://ufm.dk/publikationer/2014/filer-2014/the-danish-code-of-conduct-for-research-integrity.pdf>
- The European Code of Conduct for Research Integrity (2011), http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/Code_Conduct_ResearchIntegrity.pdf
- The Singapore Statement on Research Integrity (2010), <http://www.singaporestatement.org/statement.html>
- The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations (2013), <http://www.researchintegrity.org/Statements/Montreal%20Statement%20English.pdf>
- The Montreal Statement on Research Integrity in Cross-Boundary Research Collaborations (2013), <http://www.researchintegrity.org/Statements/Montreal%20Statement%20English.pdf>

Der er ikke tale om et officielt og juridisk bindende dokumenter, men en fælles referenceramme for, hvad der forstås ved god videnskabelig praksis for forskere i hele verden.

Godkendt og tiltrådt af Direktionen d. 23. september 2021

